Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

24 septembrie 2019*

„Drept instituțional – Inițiativă cetățenească europeană – Protecția minorităților naționale și lingvistice – Consolidarea diversității culturale și lingvistice – Înregistrare parțială – Principiul atribuirii – Absența unei necompetențe legislative vădite a Comisiei – Obligația de motivare – Articolul 5 alineatul (2) TUE – Articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 211/2011 – Articolul 296 TFUE”

În cauza T-391/17,

România, reprezentată inițial de R. Radu, de C.-M. Florescu, de E. Gane și de L. Lițu și ulterior de C.-M. Florescu, de E. Gane, de L. Lițu și de C.-R. Canțăr, în calitate de agenți,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de H. Krämer, de L. Radu Bouyon și de H. Stancu, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Ungaria, reprezentată de M. Fehér, de G. Koós și de G. Tornyai, în calitate de agenți,

intervenientă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE, prin care se solicită anularea Deciziei (UE) 2017/652 a Comisiei din 29 martie 2017 privind propunerea de inițiativă cetățenească intitulată „Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe” (JO 2017, L 92, p. 100),

TRIBUNALUL (Camera a doua),

compus din domnii M. Prek, președinte, și E. Buttigieg (raportor) și doamna M. J. Costeira, judecători,

grefier: domnul I. Drăgan, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 9 aprilie 2019,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: româna.

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 La 15 iulie 2013, Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe (Comitetul cetățenilor pentru inițiativa cetățenească „Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe”, denumit în continuare „comitetul” sau „organizatorii”) a prezentat Comisiei Europene propunerea de inițiativă cetățenească europeană (denumită în continuare „ICE”) intitulată „Minority SafePack – One milion signatures for diversity in Europe” (denumită în continuare „propunerea de ICE”).

2 Prin Decizia C(2013) 5969 final din 13 septembrie 2013, Comisia a respins cererea de înregistrare a propunerii de ICE pentru motivul că aceasta din urmă depășea în mod vădit sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii Europene în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

3 Sesizat de comitet, Tribunalul, prin Hotărârea din 3 februarie 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Comisia (T-646/13, EU:T:2017:59), a anulat Decizia C(2013) 5969 final, pentru motivul încălcării de către Comisie a obligației de motivare.

4 La 29 martie 2017, Comisia a adoptat Decizia (UE) 2017/652 privind propunerea de inițiativă cetățenească intitulată „Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe” (JO 2017, L 92, p. 100, denumită în continuare „decizia atacată”), al cărei articol 1 prevede următoarele:

„(1) Se înregistrează propunerea de inițiativă cetățenească intitulată «Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe».

(2) Pot fi adunate declarații de susținere pentru această propunere de inițiativă cetățenească, pornind de la constatarea faptului că aceasta vizează propuneri ale Comisiei pentru:

– o recomandare a Consiliului privind «protejarea și promovarea diversității culturale și lingvistice în cadrul Uniunii»;

– o decizie sau un regulament al Parlamentului European și al Consiliului având ca obiect adaptarea «programelor de finanțare pentru a facilita accesul comunităților mici de limbi regionale și minoritare la acestea»;

– o decizie sau un regulament al Parlamentului European și al Consiliului având ca obiect înființarea unui centru al diversității lingvistice care va consolida conștientizarea importanței limbilor regionale și minoritare și va promova diversitatea la toate nivelurile și care va fi finanțat în esență de Uniunea Europeană;

– un regulament de adaptare a normelor generale aplicabile sarcinilor, obiectivelor prioritare și organizării fondurilor structurale, astfel încât să se țină seama de protecția minorităților și de promovarea diversității culturale și lingvistice, cu condiția ca acțiunile care urmează să fie finanțate să ducă la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii;

– un regulament al Parlamentului European și al Consiliului având ca obiectiv modificarea regulamentului referitor la programul «Orizont 2020» în scopul îmbunătățirii cercetării privind valoarea adăugată pe care minoritățile naționale și diversitatea culturală și lingvistică o pot aduce în dezvoltarea socială și economică în regiunile Uniunii;

– modificarea legislației UE pentru a asigura o cvasiegalitate de tratament între apatrizi și cetățenii Uniunii;

– un regulament al Parlamentului European și al Consiliului pentru a introduce un drept de autor uniform care ar permite ca întreaga Uniune să fie considerată o piață internă în materie de drepturi de autor;

– o modificare a Directivei 2010/13/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (JO 2010, L 95, p. 1)], în vederea asigurării liberei prestări a serviciilor și a recepționării de conținut audiovizual în regiunile în care locuiesc minoritățile naționale;

– un regulament sau o decizie a Consiliului în vederea unei exceptări în grup a proiectelor care promovează minoritățile naționale și cultura acestora de la procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE.”

5 Potrivit considerentului (2) al deciziei atacate, obiectul propunerii de ICE este următorul: „Facem apel la [Uniune] să îmbunătățească protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice și să consolideze diversitatea culturală și lingvistică în Uniune.”

6 Potrivit considerentului (3) al deciziei atacate, obiectivele propunerii de ICE sunt următoarele:

„Facem apel la [Uniune] să adopte un set de acte juridice pentru a îmbunătăți protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice și pentru a consolida diversitatea culturală și lingvistică în Uniune. Acest set trebuie să cuprindă măsuri de politică în domeniul limbilor regionale și minoritare, al educației și al culturii, al politicii regionale, al participării, al egalității, al audiovizualului și al altor conținuturi media, precum și al sprijinului regional (de stat).”

7 Considerentul (4) al deciziei atacate enunță că, în propunerea de ICE, sunt precizate clar 11 acte juridice ale Uniunii pe care ar trebui să le propună în esență Comisia. Este vorba despre:

(a) o recomandare a Consiliului Uniunii Europene privind „protejarea și promovarea diversității lingvistice în cadrul Uniunii”, întemeiată pe articolul 167 alineatul (5) a doua liniuță TFUE și pe articolul 165 alineatul (4) a doua liniuță TFUE;

(b) o decizie sau un regulament al Parlamentului European și al Consiliului întemeiat pe articolul 167 alineatul (5) prima liniuță TFUE și pe articolul 165 alineatul (4) prima liniuță TFUE și având ca obiect adaptarea „programelor de finanțare pentru a facilita accesul comunităților mici de limbi regionale și minoritare la acestea”;

(c) o decizie sau un regulament al Parlamentului European și al Consiliului întemeiat pe articolul 167 alineatul (5) prima liniuță TFUE și pe articolul 165 alineatul (4) prima liniuță TFUE și având ca obiect înființarea unui centru al diversității lingvistice care va consolida conștientizarea importanței limbilor regionale și minoritare și va promova diversitatea la toate nivelurile și care va fi finanțat în esență de Uniune;

(d) un regulament al Parlamentului European și al Consiliului întemeiat pe articolele 177 și 178 TFUE și având ca obiect adaptarea dispozițiilor comune referitoare la fondurile regionale ale Uniunii, astfel încât protejarea minorităților și promovarea diversității culturale și lingvistice să fie incluse în acestea ca obiective tematice;

(e) un regulament al Parlamentului și al Consiliului întemeiat pe articolul 173 alineatul (3) TFUE și pe articolul 182 alineatul (1) TFUE și având ca obiect modificarea regulamentului referitor la programul „Orizont 2020” în scopul îmbunătățirii cercetării privind valoarea adăugată pe care minoritățile naționale și diversitatea culturală și lingvistică o pot aduce la dezvoltarea socială și economică din regiunile Uniunii;

(f) o directivă, un regulament sau o decizie a Consiliului întemeiată pe articolul 20 alineatul (2) TFUE și pe articolul 25 TFUE și având ca scop consolidarea în interiorul Uniunii a locului cetățenilor care aparțin unei minorități naționale, în vederea asigurării faptului că preocupările legitime ale acestora sunt luate în considerare la alegerea deputaților în Parlament;

(g) măsuri eficiente, întemeiate pe articolul 19 alineatul (1) TFUE, pentru combaterea discriminărilor și pentru promovarea egalității de tratament, inclusiv în ceea ce privește minoritățile naționale, iar aceasta printre altele pe calea unei revizuiri a directivelor Consiliului existente în materia egalității de tratament;

(h) modificarea, în temeiul articolului 79 alineatul (2) TFUE, a legislației Uniunii pentru a asigura o cvasiegalitate de tratament între apatrizi și cetățenii Uniunii;

(i) un regulament al Parlamentului și al Consiliului întemeiat pe articolul 118 TFUE și având ca scop introducerea unui drept de autor uniform care ar permite ca întreaga Uniune să fie considerată o piață internă în materie de drepturi de autor;

(j) o modificare, întemeiată pe articolul 53 alineatul (1) TFUE și pe articolul 63 TFUE, a Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (JO 2010, L 95, p. 1), în vederea asigurării liberei prestări a serviciilor și a recepționării de conținut audiovizual în regiunile în care locuiesc minoritățile naționale;

(k) un regulament sau o decizie a Consiliului întemeiată pe articolul 109 TFUE, pe articolul 108 alineatul (4) TFUE sau pe articolul 107 alineatul (3) litera (e) TFUE și având ca scop exceptarea în grup a proiectelor care promovează minoritățile naționale și cultura acestora.

8 Considerentul (5) al deciziei atacate enunță că se pot adopta acte juridice ale Uniunii pentru punerea în aplicare a tratatelor în următoarele domenii:

– îmbunătățirea cunoașterii și a diseminării culturii și a istoriei popoarelor europene; conservarea și protejarea patrimoniului cultural de importanță europeană; schimburile culturale necomerciale; creația artistică și literară, inclusiv în sectorul audiovizualului;

– dezvoltarea dimensiunii europene a educației, în special, prin învățarea și prin răspândirea limbilor statelor membre;

– definirea misiunilor, a obiectivelor prioritare și a organizării fondurilor structurale, cu condiția ca acțiunile care urmează să fie finanțate să ducă la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii;

– măsurile specifice menite să sprijine acțiunile întreprinse în statele membre pentru realizarea obiectivelor de accelerare a adaptării industriei la schimbările structurale, de încurajare a unui mediu favorabil inițiativei și dezvoltării întreprinderilor din întreaga Uniune și, în special, a întreprinderilor mici și mijlocii, de încurajare a unui mediu propice cooperării între întreprinderi, de favorizare a unei exploatări mai bune a potențialului industrial al politicilor de inovare, cercetare și dezvoltare tehnologică;

– cercetarea și dezvoltarea tehnologică sub forma unui program-cadru multianual care stabilește obiectivele științifice și tehnologice care trebuie realizate prin activitățile Uniunii, precum și prioritățile conexe, care indică liniile directoare ale acestor acțiuni și care stabilește cuantumul global maxim și condițiile de participare financiară a Uniunii la programul-cadru, precum și cotele-părți alocate fiecărei acțiuni preconizate;

– definirea drepturilor resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere legală pe teritoriul unui stat membru, inclusiv condițiile care reglementează libertatea de circulație și de ședere în alte state membre ale Uniunii Europene;

– crearea de titluri europene de proprietate intelectuală pentru a asigura o protecție uniformă a drepturilor de proprietate intelectuală în Uniune, precum și înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii;

– coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la accesul la activitățile independente și la exercitarea acestora;

– determinarea categoriilor de ajutoare care sunt acordate de state și care sunt exceptate de la procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE.

9 În considerentul (6) al deciziei atacate, Comisia deduce din considerațiile care precedă că propunerea de ICE, în măsura în care vizează propuneri ale acestei instituții de acte juridice ale Uniunii pentru punerea în aplicare a tratatelor, astfel cum sunt menționate în considerentul (4) literele (a)-(e) și (h)-(k), nu iese în mod vădit din sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 211/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind inițiativa cetățenească (JO 2011, L 65, p. 1).

10 În schimb, în ceea ce privește celelalte două propuneri la care face trimitere propunerea de ICE, și anume cele menționate la literele (f) și (g) ale considerentului (4) al deciziei atacate, Comisia concluzionează, în considerentele (7)-(9) ale deciziei menționate, că propunerea de ICE iese în mod vădit din sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii pentru punerea în aplicare a tratatelor, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011.

Procedura și concluziile părților

11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 28 iunie 2017, România a introdus prezenta acțiune.

12 Prin act separat depus la grefa Tribunalului în aceeași zi, România a formulat o cerere de măsuri provizorii, în temeiul articolelor 278 și 279 TFUE, pentru ca Tribunalul să dispună suspendarea punerii în aplicare a deciziei atacate. Cererea menționată a fost respinsă prin Ordonanța din 13 noiembrie 2017, România/Comisia (T-391/17 R, nepublicată, EU:T:2017:805).

13 Prin Decizia președintelui Camerei a doua din 27 septembrie 2017, a fost admisă cererea Republicii Slovace de a interveni în susținerea concluziilor României. Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 18 octombrie 2017, Republica Slovacă a informat Tribunalul că își retrage intervenția, astfel încât, prin Ordonanța din 16 noiembrie 2017, România/Comisia (T-391/17, nepublicată, EU:T:2017:823), aceasta a fost radiată din prezenta cauză în calitate de intervenientă.

14 Prin Decizia președintelui Camerei a doua din 15 noiembrie 2017, a fost admisă cererea Ungariei de a interveni în susținerea concluziilor Comisiei. Memoriul în intervenție al Ungariei a fost depus după expirarea termenului stabilit de președinte, astfel încât acesta nu a fost depus la dosar.

15 Prin Ordonanța din 16 noiembrie 2017, România/Comisia (T-391/17, nepublicată, EU:T:2017:831), confirmată în recurs prin Ordonanța din 5 septembrie 2018, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/România și Comisia [C-717/17 P (I), nepublicată, EU:C:2018:691], cererea de intervenție a comitetului a fost respinsă.

16 România solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

17 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea României la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Observații introductive

18 În cursul ședinței de audiere a pledoariilor, Comisia a pus în discuție admisibilitatea acțiunii ca răspuns la întrebările adresate de Tribunal, invocând, pe de o parte, caracterul tardiv al acțiunii și, pe de altă parte, caracterul neatacabil al deciziei atacate.

19 Trebuie amintit că instanța Uniunii are dreptul să aprecieze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze, dacă o bună administrare a justiției justifică respingerea pe fond a acțiunii fără a se pronunța în prealabil asupra motivelor de inadmisibilitate invocate de pârât (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, punctele 51 și 52, Hotărârea din 23 martie 2004, Franța/Comisia, C-233/02, EU:C:2004:173, punctul 26, și Hotărârea din 15 iunie 2005, Regione autonoma della Sardegna/Comisia, T-171/02, EU:T:2005:219, punctul 155).

20 În împrejurările prezentei cauze, Tribunalul consideră că, din motive de economie de procedură, trebuie să se examineze de la bun început motivele invocate de România, fără a se pronunța în prealabil asupra admisibilității acțiunii, întrucât, în orice caz și pentru motivele prezentate mai jos, aceasta este nefondată.

Cu privire la fond

21 În susținerea acțiunii, România invocă două motive întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 5 alineatul (2) TUE și a articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011, iar al doilea, pe încălcarea articolului 296 al doilea paragraf TFUE.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 5 alineatul (2) TUE și a articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011

22 România susține, în primul rând, că analiza informațiilor și a măsurilor detaliate enunțate în anexa la propunerea de ICE arată că, în pofida obiectivelor declarate, aceasta este în realitate focalizată exclusiv pe îmbunătățirea protecției drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice, neavând nicio legătură directă cu diversitatea culturală în sensul articolului 3 TUE și al articolului 167 TFUE, a căror consolidare este cel mult o consecință inerentă a îmbunătățirii protecției drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice.

23 Or, pe de o parte, în ceea ce privește consolidarea diversității culturale în temeiul articolului 167 alineatele (1) și (4) TFUE, Uniunea ar avea competențe de sprijin, de coordonare și de completare, iar nu o competență exclusivă sau partajată cu statele membre de a promova o politică având ca unic obiectiv diversitatea culturală. În temeiul articolului 167 alineatul (4) TFUE, un act legislativ al Uniunii nu poate viza exclusiv diversitatea culturală, ci Uniunea ar trebui să țină seama de aceasta și să o promoveze în cadrul politicilor sale. Pe de altă parte, în ceea ce privește protecția drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice, Uniunea nu ar avea o competență expresă de legiferare, iar acest domeniu ar continua să intre în competența exclusivă a statelor membre, astfel cum ar rezulta în special din articolele 2, 3, 7 și 8 TUE, din articolul 4 alineatul (2) TFUE și din Decizia C(2013) 5969 final menționată la punctul 2 de mai sus.

24 România susține, în al doilea rând, că domeniile de acțiune concrete vizate în propunerea de ICE și prezentate în anexa la aceasta trebuie să fie analizate în mod obiectiv în raport cu contextul lor, care este definit de obiectul și de obiectivele propunerii de ICE. Nu ar fi suficient ca actele propuse să se circumscrie unui domeniu ce ar intra în aria de competență a Uniunii. Având în vedere că, potrivit principiului atribuirii enunțat la articolul 5 alineatul (2) TUE, competențele Uniunii nu ar putea fi exercitate decât pentru realizarea obiectivelor stabilite de tratate, ar fi de asemenea necesar ca, prin prisma conținutului și a scopului lor, actele în cauză să fie apte să contribuie la atingerea obiectivelor stabilite pentru acțiunea Uniunii în domeniul de competență relevant. Or, din nicio dispoziție a tratatelor nu ar reieși că obiectivele politicilor în domeniile în care se solicită adoptarea de acte ale Uniunii ar viza vreo acțiune în domeniul protecției minorităților naționale. Prin urmare, în măsura în care, prin obiectul său și prin obiectivele sale, propunerea de ICE ar fi în mod vădit în afara sferei de competență a Uniunii, nicio măsură care ar putea fi propusă în vederea atingerii obiectivelor vizate nu poate fi considerată ca intrând în această sferă de competență.

25 România susține, în al treilea rând, că niciuna dintre măsurile enumerate printre informațiile suplimentare nu este străină de obiectul ICE și de obiectivele urmărite prin aceasta, declarate în informațiile obligatorii, astfel încât o evaluare individuală nu ar putea conduce la o altă concluzie în privința competențelor Uniunii. În această privință, înregistrarea parțială a propunerii de ICE ar fi în speță inoperantă, întrucât Comisia nu ar putea da curs unei ICE pentru a realiza alte obiective decât cele indicate de organizatori fără să aducă atingere autonomiei acestora din urmă și fără să altereze în mod nejustificat obiectul declarat al ICE.

26 România arată, în al patrulea și ultimul rând, că, în ceea ce privește în special domeniile concrete vizate de propunerea de ICE, în legătură cu, *primo*, măsurile propuse referitoare la limbă, la educație și la cultură, organizatorii își întemeiază în mod eronat propunerile referitoare la „limbă”, care figurează la punctul 2 din propunerea de ICE, pe articolul 167 alineatul (5) a doua liniuță TFUE și pe articolul 165 alineatul (4) a doua liniuță TFUE, întrucât aceste articole nu conțin nicio dispoziție referitoare la „limbă” sau la „politică lingvistică”. În plus, niciunul dintre obiectivele urmărite de articolele 165-167 TFUE, și anume dezvoltarea unei educații de calitate, contribuția la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora, sau îmbunătățirea cunoașterii și diseminarea culturii și a istoriei popoarelor europene nu ar conține referiri la persoanele aparținând minorităților naționale sau lingvistice. Prin urmare, o măsură specifică în domeniul „educației” sau al „culturii”, destinată sprijinului persoanelor care aparțin acestor minorități, nu ar

avea, nici ea, un temei juridic în tratate, articolul 3 TUE neputând remedia această situație. Competența de a lua măsuri în domeniul identității lingvistice a persoanelor aparținând minorităților naționale ar reveni statelor membre, unei astfel de protecții fiindu-i aplicabil, în acest context, articolul 10 al Convenției-cadru a Consiliului Europei privind protecția minorităților naționale, la care unele dintre statele membre ale Uniunii sunt părți.

27 *Secundo*, în ceea ce privește domeniul politicii regionale și, mai precis, propunerile întemeiate, pe de o parte, pe articolele 177 și 178 TFUE prin care se urmărește adaptarea dispozițiilor referitoare la fondurile regionale ale Uniunii și, pe de altă parte, pe articolul 173 alineatul (3) și pe articolul 182 alineatul (1) TFUE, în vederea modificării Regulamentului (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO 2013, L 347, p. 104), România susține că, potrivit articolului 174 TFUE, ceea ce este relevant pentru acțiunea în cadrul politicii de coeziune este criteriul dezvoltării diferitor regiuni, iar nu cel al caracteristicilor naționale, etnice, culturale, religioase sau lingvistice ale regiunilor, cu atât mai mult cu cât nu există nicio legătură clară și valabilă în general între componența etnică a anumitor regiuni și nivelul lor de dezvoltare. Un act adoptat în temeiul articolului 177 TFUE nu poate stabili obiective suplimentare în raport cu cele enunțate la articolul 174 TFUE. Aceleași concluzii ar fi valabile și pentru programul „Orizont 2020”, având în vedere că obiectivele măsurilor specifice enumerate la articolul 173 TFUE („Industria”) și la articolul 179 TFUE („Cercetarea și dezvoltarea tehnologică și spațiul”) nu ar avea nicio legătură cu protecția drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale. România adaugă că nu există temei, în cadrul competenței Uniunii, pentru adoptarea unui act care, precum în speță, ar fi contrar valorilor consacrate la articolul 2 TUE, instituind o discriminare indirectă pe considerente de natură etnică și care ar ridica problema depășirii limitelor, stabilite în conformitate cu dreptul internațional, ale implicării statului înrudit în protecția minorității sale naționale care se află pe teritoriul unui alt stat.

28 *Tertio*, în ceea ce privește măsurile propuse cu privire la persoanele apatride în vederea garantării egalității de tratament între apatrizi și cetățenii Uniunii, România susține că recurgerea la criteriul apartenenței la o minoritate națională pentru a acorda un statut derogatoriu unei categorii specifice, precum persoanele apatride, nu corespunde obiectivelor stipulate la articolul 79 alineatul (1) TFUE. În măsura în care propunerea de ICE ar propune doar acordarea unui tratament mai favorabil pentru persoanele fără cetățenie, aceasta nu ar corespunde obiectului propunerii respective și ar putea face, cel mult, obiectul unei ICE separate. Pentru punerea în aplicare a titlului V TFUE, din care face parte articolul 79 TFUE, apatrizii ar fi asimilați resortisanților țărilor terțe, astfel cum ar rezulta din articolul 67 alineatul (2) TFUE. Nici din acest punct de vedere tratatele nu ar conferi un temei juridic pentru adoptarea unor acte care să urmărească să asigure o cvasiegalitate între persoanele fără cetățenie și resortisanții Uniunii.

29 *Quarto*, în ceea ce privește propunerea de a institui un sistem unic de drepturi de autor în cadrul Uniunii, întemeiată pe articolul 118 TFUE, România arată că finalitatea propunerii pare să fie de a facilita utilizarea, de către persoanele care aparțin minorităților, a bunurilor și a serviciilor în propria limbă, care este adesea cea a unei țări vecine, astfel încât propunerea menționată se îndepărtează de finalitatea măsurilor vizate la articolul 118 TFUE și ridică de asemenea problema, evocată deja, a implicării statului membru înrudit în protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale. Potrivit recomandărilor stabilite la nivel internațional cu privire la aceste aspecte, tratamentul preferențial acordat de statul înrudit ar trebui să se facă pe baza unei abordări bilaterale cu consimțământul statului competent și să se limiteze la „domeniul educației și al culturii, în măsura în care se urmărește scopul legitim de încurajare a legăturilor culturale și [tratamentul preferențial] este proporțional cu acest scop”. În sfârșit, dificultățile legate de brevetul european în ceea ce privește regimul lingvistic ar lăsa să se întrevadă dificultățile legate de crearea unui sistem unificat de drepturi de proprietate intelectuală în întreaga Europă.

30 *Quinto*, în ceea ce privește propunerea de modificare a Directivei 2010/13, România susține că acordarea unui tratament derogatoriu „regiunilor unde locuiesc minoritățile naționale” ar fi contrară valorilor consacrate la articolul 2 TUE, ar reprezenta o discriminare directă în raport cu libera circulație a serviciilor, interzisă de articolul 56 TFUE, și ar pune de asemenea problema menționată la punctul 29 de mai sus a implicării statului înrudit în protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale.

31 *Sexto* și *in fine*, în ceea ce privește propunerea întemeiată pe articolul 109 TFUE și pe articolul 108 alineatul (4) TFUE sau pe articolul 107 alineatul (3) litera (d) TFUE, care privesc domeniul ajutoarelor de stat, România susține că măsura de exceptare urmărită contravine obiectivelor măsurilor care ar putea fi adoptate în temeiul dreptului internațional în favoarea persoanelor care aparțin unor minorități naționale, limitate la domeniile educației, culturii, lingvistic și religios. Acordarea ajutoarelor de stat „transfrontaliere” de către statul înrudit unor persoane juridice cu scop lucrativ ce au ca scop promovarea drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale ale statului vecin ar fi incompatibilă cu principiile de drept internațional referitoare la implicarea statelor înrudite în protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale aflate pe teritoriul altor state, ar afecta concurența și ar conduce la o discriminare între cetățenii Uniunii pe considerente de natură etnică și ar fi, așadar, contrară valorilor Uniunii.

32 Comisia, susținută de Ungaria, contestă argumentele României.

33 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 11 alineatul (4) TUE, introdus prin Tratatul de la Lisabona, recunoaște cetățenilor Uniunii dreptul de a lua, în anumite condiții, inițiativa să invite Comisia, în limitele atribuțiilor sale, să prezinte o propunere corespunzătoare în materii în care acești cetățeni consideră că este necesar un act juridic al Uniunii în vederea punerii în aplicare a tratatelor (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 23).

34 Dreptul de a lua o ICE constituie, la fel ca, printre altele, dreptul la petiție în fața Parlamentului, un instrument referitor la dreptul cetățenilor de a participa la viața democratică a Uniunii, prevăzut la articolul 10 alineatul (3) TUE, întrucât le permite acestora să se adreseze direct Comisiei pentru a-i prezenta o cerere prin care o invită să înainteze o propunere de act juridic al Uniunii în vederea punerii în aplicare a tratatelor (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 24). Astfel cum se arată în considerentul (1) al Regulamentului nr. 211/2011, prin acest drept se urmărește consolidarea cetățeniei europene și îmbunătățirea funcționării democratice a Uniunii (Hotărârea din 3 februarie 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Comisia, T-646/13, EU:T:2017:59, punctul 18, și Hotărârea din 10 mai 2017, Efler/Comisia, T-754/14, EU:T:2017:323, punctul 24).

35 În conformitate cu articolul 24 primul paragraf TFUE, procedurile și condițiile necesare pentru prezentarea unei ICE au fost precizate în Regulamentul nr. 211/2011. Articolul 4 din acesta stabilește condițiile de înregistrare a unei propuneri de ICE de către Comisie (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 25).

36 Astfel, în ceea ce privește procesul de înregistrare a unei propuneri de ICE, este de competența Comisiei, în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 211/2011, să analizeze dacă o asemenea propunere îndeplinește condițiile de înregistrare prevăzute, printre altele, la alineatul (2) litera (b) al acestui articol, care prevede că o propunere de ICE este înregistrată de Comisie în măsura în care „nu se află vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor” (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctele 26 și 45).

37 Astfel cum reiese din jurisprudență, trebuie să fie luate în considerare, în conformitate cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 211/2011, informațiile referitoare la obiectul și la obiectivele propunerii de ICE care sunt furnizate de organizatorii ICE, fie în mod obligatoriu, fie în mod

facultativ, în conformitate cu anexa II la Regulamentul nr. 211/2011 (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 45, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctul 51).

38 Astfel, „informațiile descrise în anexa II" la Regulamentul nr. 211/2011, la care face trimitere articolul 4 din același regulament, nu se limitează la informațiile minime care, în temeiul aceleiași anexe, trebuie furnizate în registru. Dreptul organizatorilor propunerii de ICE, recunoscut în anexa II la Regulamentul nr. 211/2011, de a furniza informații suplimentare sau chiar un proiect de act juridic al Uniunii are drept corolar obligația Comisiei de a examina informațiile menționate la fel ca pe orice altă informație furnizată în temeiul anexei respective, în conformitate cu principiul bunei administrări, amintit în considerentul (10) al Regulamentului nr. 211/2011, care implică obligația instituției competente de a examina, cu atenție și cu imparțialitate, toate elementele relevante ale cauzei. Prin urmare, pentru a aprecia dacă o propunere de ICE îndeplinește condițiile de înregistrare enunțate la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011, Comisia trebuie să examineze informațiile suplimentare (Hotărârea din 3 februarie 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Comisia, T-646/13, EU:T:2017:59, punctele 30-32; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctele 47, 48 și 50, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctele 52-54).

39 În plus, în conformitate cu obiectivele urmărite de ICE, astfel cum sunt enunțate în considerentele (1) și (2) ale Regulamentului nr. 211/2011 și care constau, printre altele, în încurajarea participării cetățenilor și în mărirea accesibilității Uniunii, condiția de înregistrare prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din acest regulament trebuie să fie interpretată și aplicată de Comisie, sesizată cu o propunere de ICE, în așa fel încât să asigure un acces ușor la ICE (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 49, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctele 53 și 64).

40 În consecință, numai în cazul în care o propunere de ICE se află, având în vedere obiectul și obiectivele sale, astfel cum rezultă acestea din informațiile obligatorii și, dacă este cazul, suplimentare care au fost furnizate de organizatori în conformitate cu anexa II la Regulamentul nr. 211/2011, în mod vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor, Comisia este abilitată să refuze înregistrarea propunerii de ICE respective în temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din regulamentul menționat (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 50, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctul 54).

41 În această privință, din modul de redactare a articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011 rezultă că Comisia trebuie să procedeze la o primă examinare a elementelor de care dispune pentru a aprecia dacă propunerea de ICE nu intră în mod vădit în sfera sa de competență, cu precizarea că se prevede efectuarea unei examinări mai cuprinzătoare în cazul înregistrării propunerii. Într-adevăr, articolul 10 alineatul (1) litera (c) din acest regulament prevede că, la primirea ICE, Comisia, în termen de trei luni, își prezintă într-o comunicare concluziile juridice și politice privind ICE, acțiunile pe care intenționează să le întreprindă, dacă este cazul, și motivele acțiunilor sau ale refuzului de a acționa (Hotărârea din 19 aprilie 2016, Costantini/Comisia, T-44/14, EU:T:2016:223, punctul 17). Astfel, decizia de înregistrare a unei propuneri de ICE, care implică o primă apreciere asupra acesteia pe plan juridic, nu aduce atingere aprecierii efectuate, dacă este cazul, de Comisie în cadrul comunicării adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 211/2011 și care stabilește poziția definitivă a acestei instituții de a prezenta sau nu o propunere de act juridic ca răspuns la ICE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2018, One of Us și alții/Comisia, T-561/14, în prezent în recurs, EU:T:2018:210, punctele 79 și 117).

42 Astfel cum s-a mai statuat, atunci când Comisia este sesizată cu o cerere de înregistrare a unei propuneri de ICE, acesteia nu îi revine, în acest stadiu, sarcina să verifice dacă s-a făcut dovada tuturor elementelor de fapt invocate și nici dacă motivarea care se află la baza propunerii și a măsurilor propuse este suficientă. Comisia trebuie să se limiteze la a examina, în vederea aprecierii respectării condiției de înregistrare prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011, dacă, din punct de vedere obiectiv, asemenea măsuri avute în vedere *in abstracto* ar putea fi adoptate în temeiul tratatelor, sub sancțiunea încălcării obiectivului care constă în asigurarea unui acces ușor la ICE (Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctele 62 și 64).

43 În speță, pentru a determina dacă Comisia a aplicat în mod corect condiția care figurează la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011, trebuie, așadar, să se examineze dacă, în raport cu propunerea de ICE și în cadrul unei prime examinări a elementelor de care dispunea Comisia, aceasta putea, contrar celor susținute de România, să constate în mod valabil, în stadiul înregistrării, că propunerea menționată, în măsura în care privea propuneri de acte juridice precum cele prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată, avute în vedere *in abstracto*, nu se afla în mod vădit în afara sferei sale de competență în ceea ce privește prezentarea de către instituția menționată a unui act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

44 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 5 TUE, delimitarea competențelor Uniunii este guvernată de principiul atribuirii și că, în temeiul articolului 13 alineatul (2) TUE, fiecare instituție acționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin tratate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctele 97 și 98, și Hotărârea din 19 aprilie 2016, Costantini/Comisia, T-44/14, EU:T:2016:223, punctul 16). Astfel, obiectivul participării democratice a cetățenilor Uniunii care stă la baza mecanismului ICE nu poate să afecteze principiul atribuirii competențelor și să autorizeze Uniunea să legifereze într-un domeniu pentru care nu i-a fost atribuită nicio competență (Hotărârea din 19 aprilie 2016, Costantini/Comisia, T-44/14, EU:T:2016:223, punctul 53).

45 Potrivit unei jurisprudențe de asemenea constante, alegerea temeiului juridic al unui act al Uniunii trebuie să se bazeze pe elemente obiective, care pot fi supuse controlului jurisdicțional, printre care figurează în special scopul și conținutul actului (a se vedea Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 67 și jurisprudența citată).

46 În ceea ce privește obiectul și obiectivele urmărite de propunerile de acte, care trebuie prezentate de Comisie, astfel cum sunt enumerate la articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată, propunerea de ICE prevede, după cum se arată în considerentele (2) și (3) ale deciziei atacate, că propunerea menționată urmărește adoptarea unui set de acte juridice pentru a îmbunătăți protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice și pentru a consolida diversitatea culturală și lingvistică în Uniune. Aceste acte trebuie să cuprindă măsuri de politică în domeniul limbilor regionale și minoritare, al educației și al culturii, al politicii regionale, al participării, al egalității, al audiovizualului și al altor conținuturi media, precum și al sprijinului regional. În anexa sa, propunerea de ICE face referire în mod explicit la diferite acte juridice pentru care invită Comisia să facă propuneri.

47 Contrar celor susținute de România, propunerea de ICE nu urmărește exclusiv să asigure respectarea drepturilor persoanelor care aparțin unor minorități naționale și lingvistice, ci urmărește de asemenea să consolideze diversitatea culturală și lingvistică din Uniune, astfel cum rezultă atât din obiectul și din obiectivele enunțate în propunerea menționată, cât și din luarea în considerare a diferitor propuneri de acte juridice enumerate și explicitate în anexa la propunerea de ICE cu privire la care organizatorii solicită să fie prezentate Parlamentului și Consiliului.

48 În acest context, trebuie subliniat că, astfel cum s-a arătat la punctul 37 de mai sus, în vederea înregistrării unei propuneri de ICE, Comisia este obligată să ia în considerare obiectul și obiectivele propunerii menționate, astfel cum reies nu numai din informațiile obligatorii, ci și din informațiile

suplimentare care au fost furnizate de organizatori în temeiul anexei II la Regulamentul nr. 211/2011 (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 45, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctele 51 și 54).

49 În aplicarea acestei jurisprudențe, Comisia a realizat, în urma Hotărârii din 3 februarie 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Comisia (T-646/13, EU:T:2017:59), prin care Decizia C(2013) 5969 menționată la punctul 2 de mai sus a fost anulată, o nouă analiză a propunerii de ICE pe baza tuturor informațiilor prezentate de organizatori, în special ținând seama de propunerile de acte juridice enunțate în anexa la propunerea de ICE, pentru a concluziona că, în măsura în care aceasta din urmă privea prezentarea, de către Comisie, a 9 dintre cele 11 propuneri de acte juridice ale Uniunii, menționate la literele (a)-(e) și (h)-(k) ale considerentului (4) al deciziei atacate, propunerea de ICE nu se afla în mod vădit în afara sferei sale de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor, în temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011.

50 Or, după cum s-a arătat la punctul 47 de mai sus și după cum în mod întemeiat a observat Comisia, actele juridice, astfel cum sunt enumerate în anexa la propunerea de ICE, care, potrivit acestei instituții, intră în sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor în domeniile în cauză, sunt în mod vădit menite să contribuie, pe de o parte, la realizarea obiectivului general care constă în asigurarea respectării drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, dar, pe de altă parte, de asemenea în mod direct, la realizarea obiectivului general care constă în respectarea și în promovarea diversității culturale și lingvistice în Uniune.

51 În această privință, trebuie să se constate, pe de o parte, că, în conformitate cu articolul 2 TUE, respectarea drepturilor minorităților este una dintre valorile pe care se întemeiază Uniunea și, pe de altă parte, că articolul 3 alineatul (3) al patrulea paragraf TUE prevede că Uniunea respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice.

52 În ceea ce privește mai precis consolidarea diversității culturale, articolul 167 alineatul (4) TFUE prevede că, în acțiunile întreprinse în temeiul celorlalte dispoziții ale tratatelor, Uniunea ține seama de aspectele culturale, în special pentru a respecta și a promova diversitatea culturilor sale.

53 Contrar celor susținute de România, nu rezultă însă de aici că, prin decizia atacată, Comisia a recunoscut Uniunii o competență legislativă generală în domeniul protecției drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale, ci numai că respectarea drepturilor minorităților și consolidarea diversității culturale și lingvistice, ca valori și ca obiective ale Uniunii, trebuie luate în considerare cu titlu de acțiuni ale Uniunii în domeniile vizate de propunerea de ICE. Astfel cum însăși România a afirmat în acest context, pe de o parte, articolul 3 alineatul (3) al patrulea paragraf TUE conține în mod necesar orientări generale pentru acțiunea Uniunii în alte domenii și, pe de altă parte, respectarea minorităților prevăzută la articolul 2 TUE face parte integrantă din valorile Uniunii pe care Comisia este obligată să le respecte în cadrul atribuțiilor sale.

54 Este necesar să se arate în această privință îndeosebi că România nu repune în discuție competența Uniunii de a adopta acte juridice în domeniile de acțiune concrete vizate de actele juridice enumerate în considerentul (4) literele (a)-(e) și (h)-(k) al deciziei atacate (a se vedea punctul 7 de mai sus) și enunțate în considerentul (5) al acesteia (a se vedea punctul 8 de mai sus) pentru a realiza obiectivele urmărite de dispozițiile în cauză. Însă România consideră că competența Uniunii în aceste domenii nu poate permite Comisiei să invite Parlamentul și Consiliul să adopte acte juridice în vederea realizării obiectivelor anunțate în propunerea de ICE, elemente fundamentale care ar delimita domeniul de aplicare al acesteia, în măsura în care aceste acte nu ar fi de natură să contribuie la realizarea obiectivelor stabilite pentru acțiunea Uniunii în domeniul de competență pertinent. Procedând astfel, Comisia ar deturna competențele pe care Uniunea le deține în domenii precum cultura, educația, politica regională și ajutoarele de stat de la scopul pentru care i-ar fi fost recunoscute în tratate.

55 Această teză nu poate fi reținută.

56 Astfel, deși, în domeniile de competență ale Uniunii, Comisia este abilitată să prezinte, în scopul realizării obiectivelor urmărite în mod specific de dispozițiile relevante ale Tratatului FUE, propuneri de act juridic ce țin seama de valorile și de obiectivele care fac obiectul propunerii de ICE, nimic nu trebuie să împiedice această instituție, în principiu, să prezinte și propuneri de acte specifice care, precum în speță, sunt menite să completeze acțiunea Uniunii în domeniile de competență ale acesteia pentru a asigura respectarea valorilor prevăzute la articolul 2 TUE și a bogăției diversității sale culturale și lingvistice, prevăzută la articolul 3 alineatul (3) al patrulea paragraf TUE.

57 În măsura în care România afirmă în acest context că exercitarea competențelor Uniunii este limitată de articolul 4 alineatul (2) TUE, potrivit căruia Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre, inerentă structurilor lor fundamentale politice și constituționale, este suficient să se arate că ea nu a adus argumente în susținerea acestei afirmații și, printre altele, nu a demonstrat că dispoziția menționată se opunea în mod necesar adoptării unor măsuri precum cele prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată, avute în vedere *in abstracto*, în măsura în care urmăresc să asigure, în domeniile de competență ale Uniunii, respectarea de către aceasta a valorilor pe care se întemeiază, precum respectarea drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, și să urmărească obiectivele prevăzute la articolul 3 TUE, printre care figurează respectarea bogăției diversității culturale și lingvistice a Uniunii.

58 În măsura în care România susține că, prin înregistrarea parțială a propunerii de ICE, Comisia riscă să aducă atingere autonomiei organizatorilor și să altereze în mod nejustificat obiectul declarat al propunerii de ICE, este suficient să se constate că organizatorii au formulat, la punctul 8 din propunerea menționată, intitulat „Clauză de salvgardare”, dorința ca fiecare dintre cele 11 propuneri să fie verificată separat și că, dacă una dintre propuneri ar fi considerată inadmisibilă, acest lucru nu ar trebui să aibă efect asupra celorlalte propuneri. Prin urmare, departe de a aduce atingere autonomiei organizatorilor și de a constitui o alterare a obiectului declarat al propunerii menționate, înregistrarea parțială a propunerii de ICE corespunde unei intenții exprimate formal de organizatorii înșiși în propunerea de ICE pentru cazul în care Comisia ar constata că unele dintre măsurile în cauză s-ar afla în mod vădit în afara sferei sale de competență.

59 În sfârșit, trebuie de asemenea respinsă argumentația României, potrivit căreia diferitele propuneri de acte juridice în cauză nu ar fi în niciun mod apte să contribuie la realizarea obiectivelor stabilite pentru acțiunea Uniunii în domeniul de competență relevant.

60 În ceea ce privește, în primul rând, măsurile referitoare la „limbă”, la „educație” și la „cultură”, care sunt menționate la punctul 2 din propunerea de ICE, pentru adoptarea cărora organizatorii propun, ca temei juridic, articolul 167 alineatul (5) prima liniuță și articolul 165 alineatul (4) prima liniuță TFUE, Comisia arată în mod pertinent că noțiunea de „cultură”, care constituie titlul XIII din Tratatul FUE, în care figurează articolul 167 TFUE, face trimitere, la alineatul (4) al articolului menționat, la respectarea diversității culturale și lingvistice, care este consacrat la articolul 3 TUE ca obiectiv al Uniunii, și că noțiunea de „[e]ducație” care face parte din denumirea titlului XII din Tratatul FUE, în care figurează articolul 165 TFUE, cuprinde elemente legate de promovarea diversității lingvistice a Uniunii, care este, pe de altă parte, un obiectiv specific, menționat la articolul 5 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 1288/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a acțiunii „Erasmus +”: Programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport și de abrogare a Deciziilor nr. 1719/2006/CE, nr. 1720/2006/CE și nr. 1298/2008/CE (JO 2013, L 347, p. 50), adoptat în temeiul articolului 165 alineatul (4) TFUE, la fel ca actele referitoare la „limbă”, astfel cum sunt menționate în propunerea de ICE.

61 Pe de altă parte, în temeiul articolului 167 alineatul (5) a doua liniuță TFUE, Consiliul poate adopta recomandări, la propunerea Comisiei, pentru a contribui la realizarea obiectivelor prevăzute la articolul menționat, astfel încât propunerea de act care vizează o „recomandare a Consiliului «privind protejarea

și promovarea diversității culturale și lingvistice în cadrul Uniunii»”, avută în vedere *in abstracto*, nu poate fi considerată ca depășind în mod vădit sfera de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic de către instituția menționată în scopul aplicării acestei dispoziții.

62 În sfârșit, astfel cum s-a arătat la punctul 56 de mai sus, împrejurarea că articolele 165-167 TFUE nu menționează printre obiectivele lor specifice respectarea persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice nu împiedică Uniunea să adopte, în cadrul competențelor pe care aceasta le exercită în temeiul acestor dispoziții, măsuri care să țină seama de un astfel de obiectiv.

63 În ceea ce privește, în al doilea rând, măsurile referitoare la „politica regională”, care sunt vizate la punctele 3.1 și 3.2 din propunerea de ICE, și mai precis propunerile întemeiate pe articolele 177 și 178 TFUE, referitoare la fondurile regionale, precum și pe cele întemeiate pe articolul 173 alineatul (3) și pe articolul 182 alineatul (1) TFUE, referitoare la modificarea Regulamentului nr. 1291/2013 privind programul „Orizont 2020”, nici aceste măsuri nu urmăresc să extindă sfera competențelor Uniunii, ci să utilizeze competențele existente în vederea finanțării unor programe. Astfel, în ceea ce privește fondurile regionale, decizia atacată vizează la articolul 1 alineatul (2) a patra liniuță „un regulament de adaptare a normelor generale aplicabile sarcinilor, obiectivelor prioritare și organizării fondurilor structurale, astfel încât să se țină seama de protecția minorităților și de promovarea diversității culturale și lingvistice, cu condiția ca acțiunile care urmează să fie finanțate să ducă la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii”. În ceea ce privește programul „Orizont 2020”, astfel cum în mod pertinent a indicat Comisia, o eventuală modificare a Regulamentului nr. 1291/2013 are ca scop îmbunătățirea cercetării pe planul valorii adăugate pe care minoritățile naționale și diversitatea culturală și lingvistică ar putea să o aducă dezvoltării sociale și economice în regiunile Uniunii.

64 La aceasta se adaugă faptul că, astfel cum s-a arătat printre altele la punctul 56 de mai sus, contrar celor susținute de România, împrejurarea că articolele 173, 177, 178 și 182 TFUE nu menționează, printre obiectivele lor specifice, respectarea persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice nu împiedică Uniunea să adopte, în cadrul competențelor pe care le exercită în temeiul acestor dispoziții, măsuri care să țină seama de un astfel de obiectiv.

65 În ceea ce privește critica formulată de România și întemeiată pe pretinsa depășire a limitelor intervenției statului legate de protecția minorității sale naționale pe teritoriul unui alt stat, stabilite în conformitate cu dreptul internațional, Comisia arată de asemenea în mod întemeiat că aprecierea compatibilității actelor juridice propuse în ICE cu astfel de norme nu are incidență asupra examinării condiției de înregistrare prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011.

66 În ceea ce privește, în al treilea rând, măsurile propuse în privința „apatrizilor”, în vederea garantării egalității de tratament între aceștia și cetățenii Uniunii, care sunt vizate la punctul 5.2 din propunerea de ICE și pentru adoptarea cărora articolul 79 alineatul (2) TFUE este propus de organizatori, Comisia a arătat în mod întemeiat că mai multe acte juridice aplicabile, printre altele, persoanelor apatride fuseseră adoptate la nivelul Uniunii, precum Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului în vederea extinderii domeniului său de aplicare la beneficiarii de protecție internațională (JO 2011, L 132, p. 1), inclusiv în ceea ce privește egalitatea de tratament dintre apatrizi și cetățenii Uniunii. Prin faptul că a invitat Comisia să prezinte modificări reglementărilor „referitoare la apatrizi pentru a apropia drepturile apatrizilor pe termen lung și ale familiilor acestora de cele ale cetățenilor U[niunii]”, s-a putut considera că propunerea de ICE, avută în vedere *in abstracto*, nu depășește în mod vădit sfera de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unor propuneri de acte juridice ale Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

67 În ceea ce privește, în al patrulea rând, propunerea referitoare la introducerea, în temeiul articolului 118 TFUE, a unui „drept de autor unic” ce ar permite ca întreaga Uniune să fie considerată o piață internă în materie de drepturi de autor, care este vizată la punctul 6.1 din propunerea de ICE, trebuie să se constate că dispoziția menționată prevede că Uniunea este competentă să stabilească măsurile referitoare la crearea de titluri europene în vederea asigurării unei protecții uniforme a drepturilor de proprietate intelectuală în Uniune.

68 Astfel cum s-a arătat la punctul 56 de mai sus, împrejurarea că articolul 118 TFUE nu menționează printre obiectivele sale specifice respectarea persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice nu împiedică Uniunea să adopte, în cadrul competențelor pe care le exercită în temeiul acestor dispoziții, măsuri care să țină seama de un asemenea obiectiv.

69 În ceea ce privește critica formulată de România și întemeiată pe pretinsa depășire a limitelor intervenției statului legate de protecția minorității sale naționale pe teritoriul unui alt stat, stabilite în conformitate cu dreptul internațional, trebuie să se reitereze faptul că problema compatibilității actelor juridice propuse în ICE cu astfel de norme nu are incidență asupra examinării condiției de înregistrare prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011.

70 În ceea ce privește, în al cincilea rând, propunerea de modificare a Directivei 2010/13 privind „serviciile mass-media audiovizuale”, în temeiul articolului 53 alineatul (1) și al articolului 62 TFUE, care este menționată la punctul 6.2 din propunerea de ICE și care urmărește să asigure libera prestare a serviciilor și recepția de conținuturi audiovizuale în regiunile în care au reședința minoritățile naționale, trebuie să se arate de asemenea că nimic nu se opune propunerii de către Comisie a unei modificări a directivei menționate care să țină seama de preocupările legate de respectarea persoanelor care aparțin minorităților naționale și lingvistice, în condițiile în care argumentele României întemeiate, pe de o parte, pe pretinsa încălcare a articolului 56 TFUE și a articolului 2 TUE și, pe de altă parte, pe depășirea limitelor intervenției statului legate de protecția minorității sale naționale pe teritoriul unui alt stat, stabilite în conformitate cu dreptul internațional, sunt inoperante în etapa aprecierii condiției de înregistrare prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011. În măsura în care această critică se referă mai precis la o încălcare a articolului 2 TUE, ea ar putea să fie examinată cel mult în temeiul condiției enunțate la articolul 4 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 211/2011, care interzice înregistrarea, de către Comisie, a propunerilor de ICE care sunt în mod vădit contrare valorilor Uniunii, astfel cum sunt enunțate la articolul 2 TUE, dispoziție care nu este însă vizată de prezentul motiv.

71 În ceea ce privește, în al șaselea rând, propunerea referitoare la o „exceptare în grup a proiectelor care promovează minoritățile naționale și cultura acestora”, întemeiată pe articolul 107 alineatul (3) litera (e) TFUE și menționată la punctul 7 din propunerea de ICE, Comisia a amintit în mod întemeiat că, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (d) TFUE, ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului puteau fi considerate compatibile cu piața internă, în urma unei analize realizate de Comisie, în cazul în care acestea nu ar modifica în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și de concurență în Uniune într-o măsură care contravine interesului comun. În măsura în care România susține că propunerea menționată este de natură să conducă la o discriminare întemeiată pe criterii etnice, ar afecta concurența și ar fi contrară limitelor implicării statului înrudit în protecția minorității sale naționale de pe teritoriul altui stat membru, trebuie să se facă trimitere la considerațiile care precedă potrivit cărora aceste argumente nu afectează aprecierea condiției de înregistrare prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011, iar România nu a invocat în cadrul prezentului motiv o încălcare a articolului 4 alineatul (2) litera (d) din acest regulament.

72 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate că România susține în mod greșit că Comisia a săvârșit o eroare de apreciere și a încălcat articolul 5 alineatul (2) TFUE și articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011 atunci când a concluzionat, în etapa înregistrării propunerii de ICE și fără a aduce atingere, dacă este cazul, unei examinări mai cuprinzătoare în cadrul

aplicării articolului 10 din Regulamentul nr. 211/2011, că, dintr-un punct de vedere obiectiv, propunerile de acte juridice precum cele prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din decizia atacată și avute în vedere *in abstracto* nu se aflau „în mod vădit în afara" sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

73 Prin urmare, primul motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 296 al doilea paragraf TFUE

74 România susține că obligația de motivare prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE nu este reglementată în mod exhaustiv la articolul 4 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 211/2011. Obligația menționată ar constitui o condiție de formă care urmărește respectarea dreptului său la apărare ca reclamant privilegiat și ar participa la realizarea unui obiectiv mai general, care urmărește să garanteze că instanța Uniunii poate să își exercite controlul de legalitate. Motivarea trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul. Pe de altă parte, conform jurisprudenței, instituția Uniunii ar trebui să își prezinte raționamentul în mod explicit în cazul în care decizia diferă semnificativ de deciziile anterioare, precum în speță, prin reconsiderarea fundamentală a poziției în raport cu Decizia C(2013) 5969 final menționată la punctul 2 de mai sus. În plus, obligația de motivare ar fi cu atât mai importantă în cazul înregistrării propunerii de ICE cu cât condiția prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011 ar avea ca scop să asigure respectarea principiului fundamental al atribuirii de competențe. În sfârșit, întrucât Comisia ar dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește aspectul dacă propunerea de ICE se află sau nu în mod vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic, respectarea obligației de motivare ar prezenta o importanță fundamentală pentru a permite verificarea lipsei unei erori de apreciere și a întrunirii elementelor de fapt și de drept de care ar depinde exercitarea puterii sale de apreciere.

75 Or, potrivit României, decizia atacată menționează obiectul și obiectivele propunerii de ICE în considerentele (2) și (3) fără a expune motivele pentru care Comisia ar fi competentă să propună actele care se circumscriu respectivului obiect și care urmăresc obiectivele de protecție care sunt enunțate în acestea. Comisia s-ar limita la a enumera în considerentul (4) al deciziei atacate cele 9 propuneri de acte înregistrate. Deși Comisia ar indica, în preambulul deciziei atacate, că ar fi admisibile propuneri de acte legislative pentru punerea în aplicare a unor politici care intră în sfera de competență a Uniunii și prezentate, în mod generic, în considerentul (5) al deciziei atacate, aceasta ar permite, în dispozitiv, strângerea de semnături pentru propuneri de acte legislative care ar intra în mod cert în domenii de competența generică a Comisiei, dar care ar promova minoritățile naționale sau lingvistice și diversitatea culturală și lingvistică. Pe de altă parte, decizia atacată nu ar conține nicio referire la valorile și la obiectivele Uniunii enunțate la articolele 2 și 3 TUE.

76 În plus, deși Comisia enunță, în considerentele (2) și (3) ale deciziei atacate, obiectivele și domeniul de referință ale ICE, și anume protecția persoanelor care aparțin unor minorități naționale și diversitatea culturală și lingvistică, această instituție nu ar oferi nicio precizare din care să rezulte că nu ar avea competențe în aceste domenii și, în mod specific, în cel al protecției persoanelor care aparțin minorităților naționale, astfel cum face, de exemplu, atunci când motivează respingerea celorlalte două propuneri ca inadmisibile. O astfel de motivare vădit insuficientă ar fi de natură să împiedice, pe de o parte, persoanele interesate să cunoască motivele înregistrării propunerii de ICE și să reacționeze în consecință și, pe de altă parte, Tribunalul să își exercite controlul asupra legalității deciziei atacate.

77 Mai mult, decizia atacată ar fi formulată într-o manieră generală și stereotipă și nu ar indica motivele pe care Comisia s-ar întemeia pentru a concluziona că ar fi posibilă înregistrarea parțială a unei propuneri de ICE, deși aceasta ar fi adoptat o poziție diametral opusă în Decizia C(2013) 5969 final.

78 Comisia, susținută de Ungaria, contestă argumentele României.

79 Trebuie amintit că obligația de motivare a actelor juridice prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE se aplică oricărui act care poate face obiectul unei acțiuni în anulare (Hotărârea din 1 octombrie 2009, Comisia/Consiliul, C-370/07, EU:C:2009:590, punctul 42). Rezultă că, în pofida împrejurării că articolul 4 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 211/2011 nu evocă obligația Comisiei de a informa organizatorii cu privire la motivele deciziei sale decât atunci când refuză înregistrarea propunerii de ICE, decizia atacată este supusă obligației de motivare chiar și în măsura în care cuprinde decizia Comisiei de a înregistra propunerea de ICE în condițiile în care privește 9 dintre cele 11 propuneri de acte juridice enunțate în anexa la aceasta.

80 Potrivit unei jurisprudențe constante referitoare la articolul 296 TFUE, motivarea actelor juridice trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 28 și jurisprudența citată).

81 Astfel cum reiese de asemenea dintr-o jurisprudență constantă, cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma textului acestui act, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 29 și jurisprudența citată).

82 În plus, este necesar să se diferențieze obligația de motivare ca normă fundamentală de procedură de controlul temeiniciei motivării, care ține de controlul legalității pe fond a actului și presupune că instanța verifică dacă motivele pe care se întemeiază actul sunt sau nu afectate de erori (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctele 66-68).

83 Potrivit României, conform jurisprudenței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 14, și Hotărârea din 13 decembrie 2007, Angelidis/Parlamentul, T-113/05, EU:T:2007:386, punctul 61), respectarea obligației de motivare are o importanță fundamentală în cazurile în care instituțiile Uniunii dispun de o largă putere de apreciere, ceea ce ar fi cazul în speță. Astfel, numai în acest mod instanța Uniunii ar putea verifica dacă fuseseră întrunite elementele de fapt și de drept de care depinde exercitarea puterii de apreciere.

84 Însă, contrar tezei susținute de România, Comisia nu dispune de o largă putere de apreciere în vederea înregistrării unei propuneri de ICE, articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 211/2011 prevăzând că instituția menționată „înregistrează" o astfel de propunere, în măsura în care condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (2) literele (a)-(d) din acest regulament sunt îndeplinite, și anume în special atunci când propunerea de ICE nu se află vădit în afara sferei de competență a Comisiei în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor. În schimb, dacă, la finalul unei prime analize, este evident că această ultimă condiție nu este îndeplinită, Comisia „refuză" să înregistreze propunerea de ICE, astfel cum se prevede la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul nr. 211/2011.

85 Comisia este cu atât mai puțin dotată cu o astfel de putere de apreciere cu cât s-a statuat că, în conformitate cu obiectivele urmărite de ICE, astfel cum sunt enunțate în considerentele (1) și (2) ale Regulamentului nr. 211/2011, care constau, printre altele, în încurajarea participării cetățenilor și în mărirea accesibilității Uniunii, condiția de înregistrare prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din acest regulament trebuia să fie interpretată și aplicată de Comisie, sesizată cu o propunere de ICE,

în așa fel încât să asigure un acces ușor la ICE (Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 49, și Hotărârea din 7 martie 2019, Izsák și Dabis/Comisia, C-420/16 P, EU:C:2019:177, punctele 53 și 64).

86 În speță, trebuie să se constate că considerentele deciziei atacate expun elementele care au condus la adoptarea sa și că România a fost în măsură să examineze motivele pe care se întemeia decizia atacată, astfel cum atestă și toate argumentele pe care le-a prezentat în susținerea prezentei acțiuni.

87 Astfel, Comisia a indicat în mod clar, în considerentul (6) al deciziei atacate, că ICE, în măsura în care viza prezentarea, de către ea, a unor propuneri de acte juridice ale Uniunii, astfel cum sunt menționate în considerentul (4) literele (a)-(e) și (h)-(k) al deciziei menționate, pentru punerea în aplicare a tratatelor, nu ieșea în mod vădit din sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic. Concluzia menționată are ca sursă expunerea, care figurează în considerentul (5) al deciziei atacate și este reprodusă la punctul 8 de mai sus, a domeniilor în care pot fi adoptate acte juridice ale Uniunii pentru punerea în aplicarea a tratatelor.

88 Împrejurarea că, în etapa înregistrării propunerii de ICE, care implică o primă apreciere efectuată asupra acesteia pe plan juridic și nu aduce atingere aprecierii Comisiei efectuate în cadrul comunicării pe care o adoptă, dacă este cazul, în temeiul articolului 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 211/2011 (Hotărârea din 23 aprilie 2018, One of Us și alții/Comisia, T-561/14, în prezent în recurs, EU:T:2018:210, punctul 117), această instituție se limitează la a expune în mod generic, după cum a procedat în considerentul (5) al deciziei atacate, domeniile în care pot fi adoptate acte juridice ale Uniunii și care corespund domeniilor în care prezentarea de acte juridice este solicitată de organizatorii ICE, pentru a deduce de aici că propunerea de ICE nu iese în mod vădit din sfera de competență a Comisiei, fără a evidenția împrejurarea că măsurile la care face referire propunerea de ICE urmăresc îmbunătățirea protecției persoanelor care aparțin unor minorități naționale și lingvistice și consolidarea diversității culturale și lingvistice a Uniunii, nu poate fi considerată contrară obligației de motivare.

89 În măsura în care România susține în acest context că Comisia nu și-a respectat obligația de motivare prin aceea că a procedat la o reconsiderare fundamentală a poziției sale în raport cu cea exprimată în Decizia C(2013) 5969, menționată la punctul 2 de mai sus, fără a explicita motivele acestei reconsiderări, pe de o parte, trebuie să se arate că reiese cu claritate din motivarea deciziei atacate că, spre deosebire de situația Deciziei C(2013) 5969, Comisia a ținut seama, în scopul înregistrării parțiale a propunerii de ICE, în aplicarea jurisprudenței Curții și a Tribunalului, de informațiile suplimentare furnizate de organizatori la fel cum a făcut-o în cazul informațiilor obligatorii pentru a verifica dacă era îndeplinită condiția prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 211/2011. Mai mult, Comisia a lăsat deja să se înțeleagă în Decizia C(2013) 5969 că anumite propuneri de acte juridice care figurau în anexa la propunerea de ICE, considerate individual, puteau intra în sfera sa de competență în ceea ce privește prezentarea unei propuneri de act juridic al Uniunii în scopul punerii în aplicare a tratatelor.

90 Pe de altă parte, în ceea ce privește decizia Comisiei de a accepta înregistrarea parțială a propunerii de ICE, a cărei lipsă de motivare în decizia atacată este de asemenea criticată de România, Comisia a susținut în fața Tribunalului că poziția sa evoluase de la adoptarea Deciziei C(2013) 5969, menționată la punctul 2 de mai sus, și că, în prezent, considera că o astfel de înregistrare era de natură să încurajeze participarea cetățenilor la viața democratică și să mărească accesibilitatea Uniunii.

91 În această privință, trebuie să se constate, pe de o parte, că considerentul (10) al deciziei atacate arată că ICE are ca efect îmbunătățirea funcționării democratice a Uniunii, permițând oricărui cetățean să participe la viața democratică a Uniunii și, pe de altă parte, că, potrivit considerentului (11) al deciziei menționate, în acest scop, procedurile și condițiile necesare pentru o ICE ar trebui să fie clare, simple, accesibile și proporționale cu natura ICE, înainte ca Comisia să concluzioneze, în considerentul (12) al deciziei atacate, că era necesară înregistrarea parțială a propunerii de ICE.

92 În consecință, chiar dacă motivarea impusă la articolul 296 TFUE nu implică, în principiu, ca autorul unei decizii să expună motivele care l-au determinat să se întemeieze pe o interpretare determinată a normei de drept pertinente și chiar dacă este suficient ca instituția menționată să expună situația de fapt și considerațiile juridice care prezintă o importanță esențială în economia deciziei, trebuie să se considere că, în orice caz, decizia atacată expune, corespunzător cerințelor legale, motivele care stau la baza înregistrării parțiale a propunerii de ICE.

93 La aceasta se adaugă faptul că, în condițiile în care România reproșează de asemenea Comisiei că nu a făcut referire în decizia atacată la articolele 2 și 3 TUE în măsura în care, potrivit acestui stat membru, dispozițiile menționate nu oferă, prin ele însele, o competență legislativă a Uniunii, este suficient să se constate că această din urmă concluzie reiese din contextul general al deciziei atacate și în special din Decizia C(2013) 5969 menționată la punctul 2 de mai sus, în continuarea căreia decizia atacată a fost adoptată, care amintește de altfel, în considerentul (8), în ceea ce privește măsurile a căror înregistrare a fost refuzată și care nu fac obiectul prezentei acțiuni, că articolul 3 alineatul (3) TUE, în sine, nu constituie un temei juridic în vederea unei anumite acțiuni a instituțiilor.

94 În consecință, se impune respingerea celui de al doilea motiv și, prin urmare, a acțiunii în ansamblul său.

Cu privire la cheltuielile de judecată

95 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât România a căzut în pretenții, aceasta suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisie, conform concluziilor acesteia, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii privind măsurile provizorii.

96 În temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Ungaria suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) România suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii privind măsurile provizorii.

3) Ungaria suportă propriile cheltuieli de judecată.

Prek Buttigieg Costeira

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 septembrie 2019.

Grefier
E. Coulon

Președinte
E. Buttigieg